

KALIX KOMMUN

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

TÖRE UTVECKLINGSPLAN (FÖP)

SANDRA NILSSON
SAMHÄLLSPLANERARE
KALIX KOMMUN

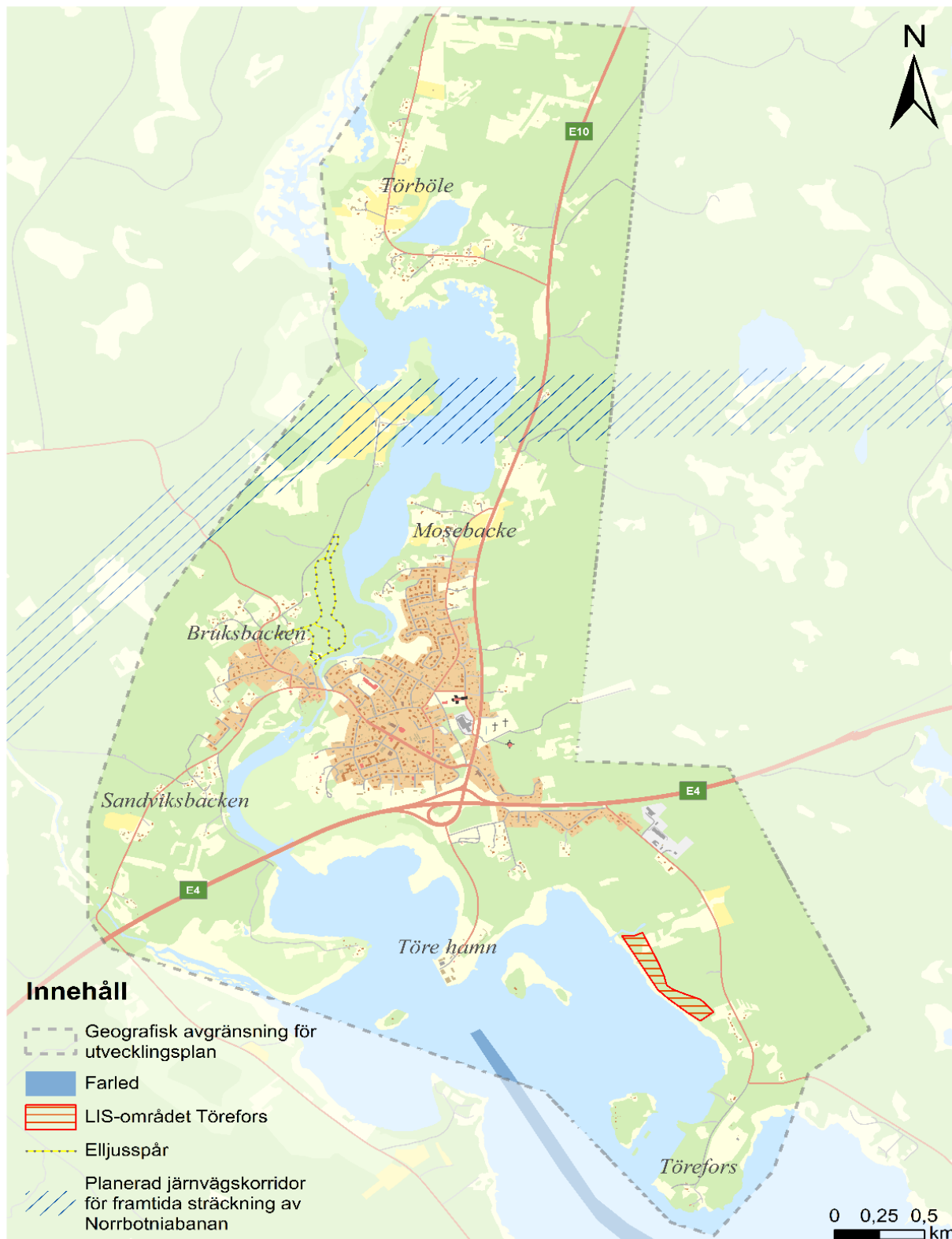
Innehåll

Planens och miljöbedömningens syfte	3
Avgränsning	3
Om planen inte genomförs	4
Påverkan på befintliga miljöförhållanden om planen genomförs	4
Överväganden av alternativ och lokalisering	12
Sociala och ekonomiska konsekvenser	14
Sammanfattning	15

PLANOMRÅDE

TÖRE UTVECKLINGSPLAN (FÖP)

Planens och miljöbedömningens syfte

Utvecklingsplanens syfte är att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar genom att föreslå riktlinjer för Töres utveckling med fokus på att stärka Töres positiva kvaliteter som bostadsort, arbetsort och besöksort.

Den nya planen föreslår bland annat ett område för utveckling av industri, bebyggelseområden för bostäder och fritidshus, utveckling av turistverksamhet samt bebyggelse i strandnära läge.

Kommunen bedömer att planens genomförande kan förväntas innebära en sådan betydande miljöpåverkan att en särskild miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) behöver genomföras. En MKB för planen ska upprättas enligt 6 kap 11-12 § Miljöbalken.

Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen, att främja en hållbar utveckling inom planområdet och att underlätta förståelsen av planen genom att redovisa planens ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter och konsekvenser. Miljöbedömningen dokumenteras i denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB). I MKB: n kommer planens betydande miljöpåverkan, som ett genomförande kan antas medföra, att identifieras, beskrivas och bedömas.

Avgränsning

Den geografiska avgränsningen för miljökonsekvensbeskrivningen följer den fördjupade översiktsplanens avgränsning.

Miljökonsekvensbeskrivningen avgränsas till de miljöaspekter som bedöms ha betydelse för planen. I avgränsningssamrådet föreslogs miljökonsekvensbeskrivningen avgränsas till följande frågor:

- Markens förutsättningar – Redan i det inledande arbetet med medborgardialoger framkom önskemål om att utveckla Töre Hamn och Törefors. Planen föreslår utveckling av ny industri i Törefors och utveckling av ny bebyggelse/turistverksamhet i Töre Hamn. Marken i Törefors är förorenad, med riskklass 2, och marken inom Töre Hamn med riskklass 3 och därför bedöms de frågorna innebära betydande miljöpåverkan vid genomförande av planen.
- Kulturmiljö - Töre är rikt på kulturhistorisk bebyggelse främst i de centrala delarna och vid hyttgården. Kulturmiljöfrågan behöver hanteras vid eventuella rekommendationer för utveckling av centrum och förtätning av bebyggelse samt vid förslag på nya gång- och cykelvägar.
- Fornlämningar: Töres historia sträcker sig tillbaka ända till medeltiden. Det finns ett flertal kända fornlämningar inom Töre med omnejd både inom befintliga bebyggelseområden och inom planens utpekande av nya bebyggelseområden och därför är vår bedömning att fornlämningar kommer att behöva konsekvensbeskrivas.
- Klimatrelaterade frågor såsom översvämningsrisk och risk för erosion är aktuella frågor att hantera vid rekommendationer för alla typer av ny exploatering.
- Vatten och avlopp – Vid utpekande av nya bebyggelseområden behöver god vattenkvalitet och VA-kapacitet säkerställas.

- Natur – Attraktiva boendemiljöer vid vattnet är efterfrågat av medborgare och planen kommer att föreslå exploatering i strandnära lägen. Konsekvenserna för strandskyddet kommer därför att behöva hanteras.
- Rennäring – Planen omfattas av stora områden för riksintresset för rennäring och vår bedömning är därför att rennärringsfrågan kommer att behöva hanteras vid rekommendationer för alla typer av ny exploatering.
- Människors hälsa - Påverkan av buller är aktuella frågor i och med att ett nytt industriområde planeras.

Om planen inte genomförs

Ett nollalternativ är ett sätt att beskriva konsekvenserna av att planen inte genomförs. Det behöver inte innebära att allt förblir som i dagsläget. Det handlar om vilken utveckling och miljöpåverkan som är sannolik i Töre om den fördjupade översiktsplanen för Töre inte antas och genomförs.

Nollalternativet skulle innebära att den kommuntäckande översiktsplanens ställningstaganden även fortsättningsvis skulle gälla för Töre. Det mer detaljerade beslutsunderlag och den högre detaljeringsgrad i de avvägningar som kommunen gör i en fördjupad översiktsplan skulle då utebli. En tydlig strategi för hur Töre ska utvecklas skulle saknas, vilket på sikt kan skapa intressekonflikter kring markanvändning, större negativ miljöpåverkan och oklarheter kring hur olika kvaliteter i den byggda miljön ska tillvaratas. En långsiktig hållbar utveckling där ekonomiska, sociala och miljömässiga faktorer beaktas i ett sammanhang skulle också bli svårare att uppnå.

Töres befolkning minskar i dagsläget. Om planen inte genomförs är det sannolikt att befolkningen fortsätter att minska. Det skulle också saknas en utveckling av boendemiljöer i attraktiva lägen och därmed skulle det inte vara lika lätt att attrahera nya medborgare. Det finns en stark efterfrågan av att starta nya verksamheter i Töre, om planen inte genomförs är det sannolikt att det saknas förankrade ställningstaganden till var det är lämpligt att utöka industriområden, vilket sannolikt skulle innebära större negativ miljöpåverkan. Om de ställningstagandena skulle saknas är det även sannolikt att det skapar en otydlighet kring processen som krävs innan det är möjligt att starta upp en verksamhet.

Påverkan på befintliga miljöförhållanden om planen genomförs

Markens förutsättningar

Vid översiktsplanering ska plan- och bygglagens bestämmelser om lämpligheten med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet beaktas. Förorenade områden behöver därmed hanteras. Planen innebär att områden där markföroreningar i olika omfattning existerar pekas ut för ny bebyggelse och befintliga industriområden ges möjlighet att utökas. Den förorenade marken i Törefors omfattas av riskklass 2, och Töre Hamn av riskklass 3. Det är framförallt riskklass 2 som är prioriterat att undersökas vidare av Länsstyrelsen. Vid en ny provtagning kan riskklassen komma att ändras. Detsamma gäller om provtagning sker i Töre Hamn. Innan de förorenade områdena kan tas i bruk för den föreslagna markanvändningen måste först en provtagning ske för att fastställa föroreningsnivån och därefter ska en sanering av markföroreningarna ske till den nivå som krävs för industri- respektive bebyggelseområde. Verksamheter som kan bidra till att sprida gifter ska provas enligt både plan- och bygglagen samt miljöbalken.

Om planen genomförs är sannolikheten att sanering av marken prioriteras i högre grad. Det är bland annat möjligt att söka bidrag för sanering av mark om nya bostäder planeras. Så vad gäller markens förutsättning i de två förorenade områdena Töre Hamn och Törefors så förväntas planens genomförande leda till en positiv påverkan på miljöförhållandena.

Kulturmiljö

Inom planens avgränsning finns ett område av riksintresse för kulturmiljövård som omfattar Törefors bruksområde (idag Hyttgården med omnejd). Törefors bruksområde ingår även i Norrbottens kulturmiljöprogram, vilket även omfattar stora delar av centrala Töre. Bron över Töre älv är utpekad som en kulturmiljöbro med klass 1 och Vitåvägen samt Töreforsvägen som en värdefull väg i ett kulturmiljöperspektiv. Vid exploatering av ny bebyggelse i området för kulturmiljöprogrammet finns risk för en negativ påverkan på kulturmiljön.

Planen föreslår att ny bebyggelse, inom centrala Töre ska anpassas till befintlig bebyggelse och kulturmiljö. Vidare föreslås att kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer ska skyddas i detaljplan och att bevarandevärdena ska tillgängliggöras digitalt för att underlätta vid bygglovshantering. Kulturmiljöns karaktärer och värden i Töre skyddas för framtiden om åtgärderna som planen föreslår verkställs.

Fornlämningar

I Töre Hamn medger planen bebyggelse för turistverksamhet och bostäder. Det utpekade bebyggelseområdet omfattas av kulturhistoriska lämningar. Området omfattas även av lämningar som saknar antikvarisk bedömning, så kallade blåmarkeringar. De kulturhistoriska lämningarna och lämningar som saknar antikvarisk bedömning behöver utredas närmare inför en eventuell exploatering, för att säkerställa att de inte påverkas. Detta ska samrådats med Länsstyrelsen inför en eventuell exploatering i närheten av lämningar. Länsstyrelsen har ansvar för det statliga kulturmiljöarbetet i länet, enligt kulturmiljölagen (KML 1988:950) och är därmed den myndighet som kan besluta om vilka ingrepp som tillåts för enskilda fornlämningar i ett län. Fältbesök behövs för att registrera lämningarna som saknar antikvarisk bedömning i Länsstyrelsens kulturdatabas, så kallade blåmarkeringar.

Det finns ett flertal faktorer som kan påverka de kulturhistoriska lämningarna som inventerades 1984. En kulturhistorisk lämning kan bli klassad som en fornlämning efter en noggrannare utredning, den kan också få en ny position och en punkt kan egentligen vara en yta.

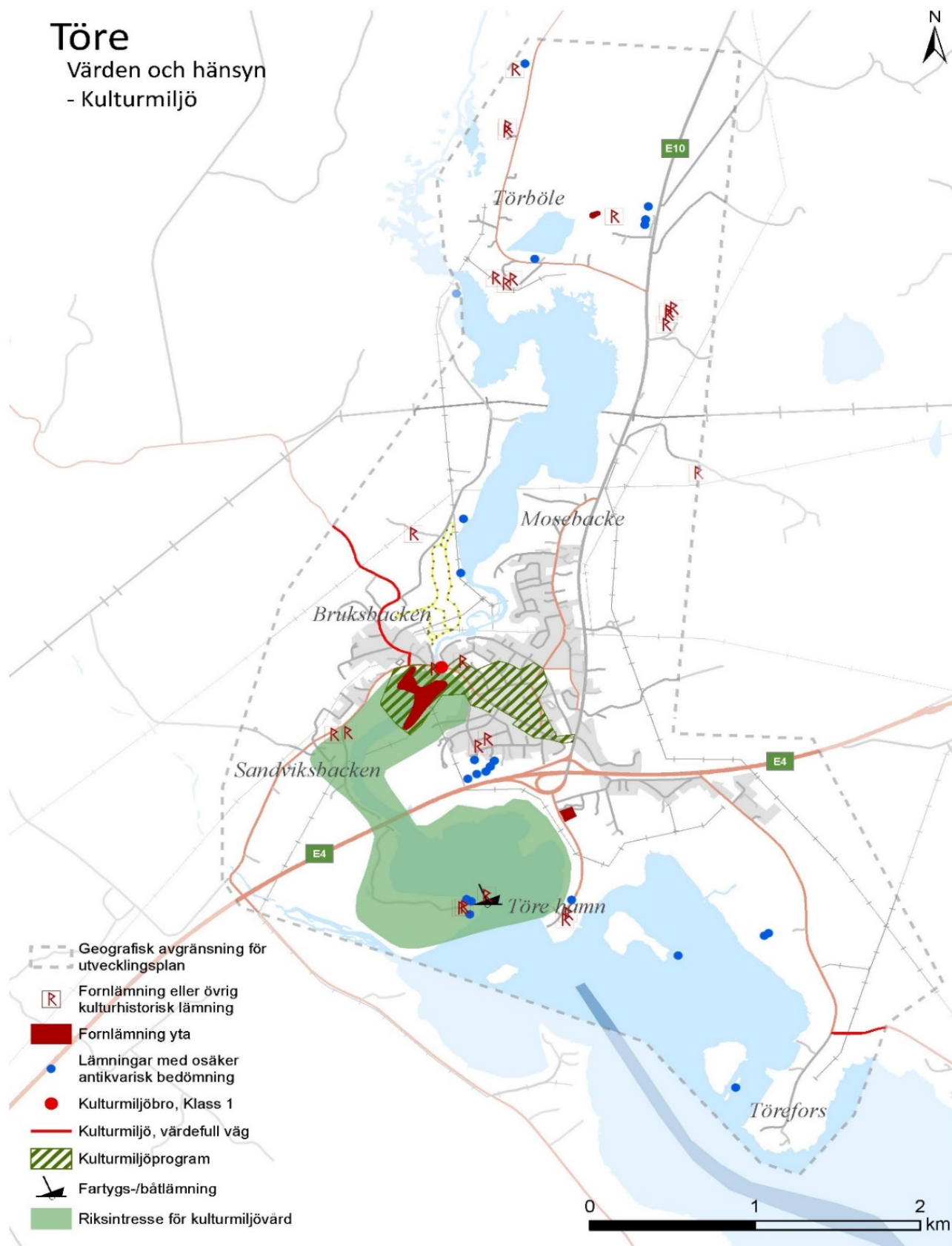
Planens förslag till åtgärd är att utreda kulturhistoriska lämningar som har en osäker antikvarisk bedömning samt lämningar som saknar antikvarisk bedömning, innan en eventuell exploatering äger rum. Syftet med en sådan utredning är att säkerställa att lämningarna inte ändras eller förstörs. Vissa områden som pekas ut som utvecklingsområden (markerade som ny/ändrad på markanvändningskartan) kan komma att kräva arkeologisk utredning enl. kulturmiljölagens 2 kap 11 §. Detta gäller alltså även för vissa områden där kända forn- eller kulturlämningar saknas. Om fornlämningar påverkas krävs tillstånd till ingrepp, enligt 2 kap. 12 §, och om övriga kulturhistoriska lämningar påträffas ska dessa undvikas att påverkas enligt kulturmiljölagens 1 kap, 1 §. Samråd krävs därför med Länsstyrelsen enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen i god tid innan områdena avses planläggas/lovprövas.

Planens påverkan på forn- och kulturhistoriska lämningar är därmed positiv eftersom att det skulle innebära ett de lämningar som idag anses osäkra får en uppdaterad antikvarisk bedömning. Det skulle också innebära ett ökat kunskapsunderlag om de forn- och kulturhistoriska lämningarna som finns i området.

Töre

Värden och hänsyn
- Kulturmiljö

Klimatanpassning

Framtidsscenarier för Töre älv visar på ökad tillrinning, tidigare vårflödestoppar samt högre vinter- och höstflöden. Scenarierna visar inte på större vårflödestoppar än i dagsläget men däremot visar det på ökat flöde under året, vilket innebär högre vattenstånd året om.

Stora delar av Töre är högt belägna och marken består till största del av morän. Marken i de områden som är lägre belägna tenderar att bestå av lera, vilket innebär en högre risk för ras och skred. Eroderbarheten vid stränderna är till största delen låg men i de områden där marken består av lera bedöms eroderbarheten vara potentiellt hög.

Översvämningskarteringar för Töre älv saknas. Planen föreslår att ny bebyggelse längs Töre älv och kusten i första hand bör lokaliseras utanför områden med "potentiellt hög risk" samt "viss eroderbarhet" för ras och erosion, enligt SGU:s kartering. Vid ny bebyggelse i anslutning till älven ska också varje enskilt fall utredas noggrannare för att kunna bedöma den enskilda platsen risk för översvämning, ras och skred.

I dagens klimat så är det högsta beräknade vattenståndet i norra Bottenviksområdet närmare 2 meter, enligt SMHI:s beräkningar. Därför föreslår planen en säkerhetsnivå på minst 0,5 m. Ny bebyggelse ska alltså placeras med lägsta sockelhöjd på +2,5 m.ö.h. (RH 2000). Byggnader med källare bör placeras så att källarens grundplatta ligger på minst +2,5 m.ö.h (RH 2000). Bebyggelse som ska nyttjas för viktiga samhällsfunktioner bör inte placeras under +3,0 m.ö.h. (RH 2000), vilket innebär att en säkerhetsnivå på minst 1 m har tillämpats. Kalix kommun har använt sig av samma säkerhetsnivåer som anges i de riktlinjer för klimatanpassning som Luleå kommun tagit fram eftersom Kalix och Luleå bedöms ha likartade förhållanden. [Kartan nedan är en grov illustration på en översvämning i Töre med +2m, från MSB Kustöversvämning.](#)

Exploatering av nya bebyggelseområden i opåverkade naturliga områden leder till att de klimatrelaterade riskerna ökar. För att förebygga detta pekas naturområden ut i markanvändningskartan och klimatanpassningsåtgärder vidtas i planen. Planen föreslår åtgärder för att minska klimatrelaterade risker i den byggda miljön, samt högre krav vid planläggning och nybyggnad. Ett genomförande av planen bedöms därför innebära en positiv påverkan i den redan byggda miljön. I sin helhet bedöms planens genomförande kunna ske på ett sådant sätt som inte ökar de klimatrelaterade riskerna.

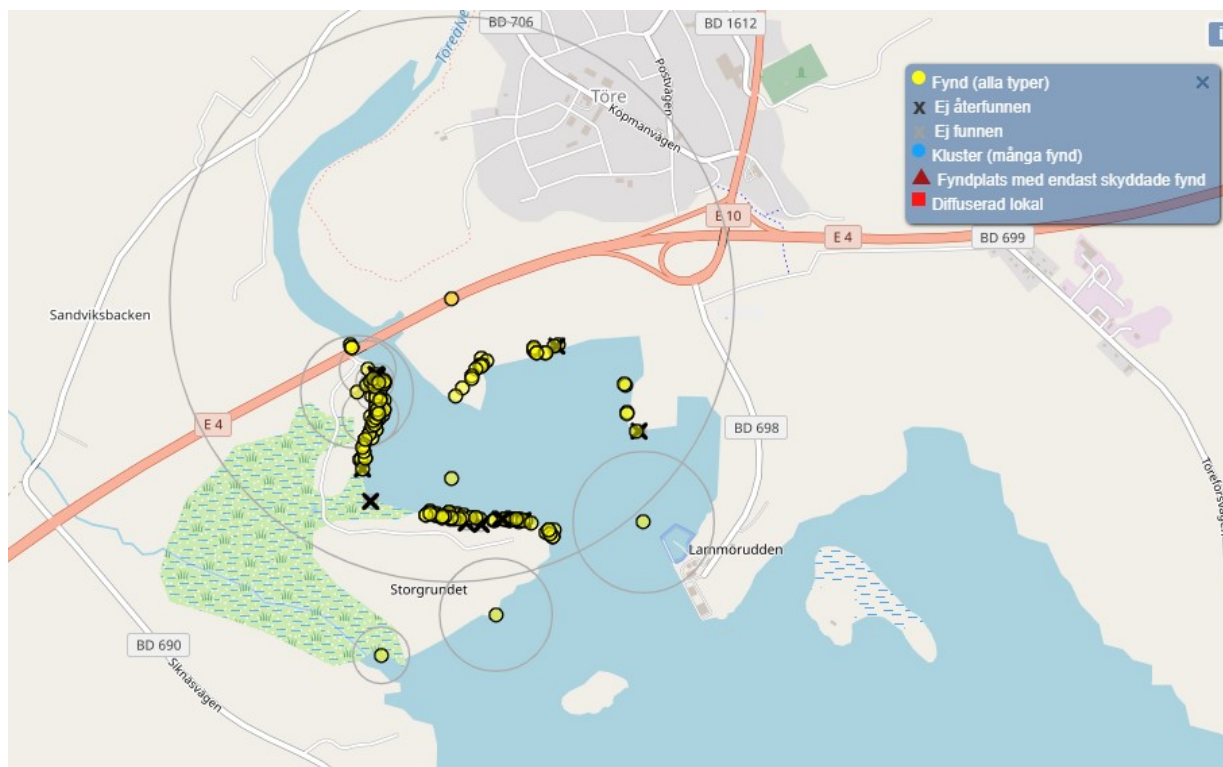
Vatten och avlopp

Rörbäcks vattenverk tar sitt vatten från en grundvattentäkt i Rörbäck inom Luleå kommun. Vattentäkten anlades 1975 och försörjer större delen av Töre, Sirknäs och Sören med cirka 250 m³ dricksvatten per dygn. Vattenkvaliteten är mycket god. Vattenskyddsområde saknas men en ansökan om att upprätta skyddsområde pågår. I samband med detta pågår även identifiering av risker. VA-kapaciteten i Töre är god och det finns kapacitet för en ökad befolkning. I samrådshandlingarna var två LIS-områden utpekade i Törböle. Efter en inventering på plats bedömdes inte områdena lämpliga att bebygga med fler tomter. Eftersom Törböle även saknar kommunalt VA har områdena tagits bort till granskningsskedet.

Natur, växt- och djurliv

Hänggräs:

Inom planens avgränsning finns ett Natura 2000-område för att skydda växtlokalen för Hänggräs. I samma område finns ett utökat område för strandskydd. Det finns även ett flertal mindre växtlokaler för Hänggräs utanför Natura 2000-området, på östra sidan om älven. Se karta nedan (de gula punkterna visar förekomst av Hänggräs från artportalen). Eftersom att växten hänggräs kan finnas i fler områden i Töre så har planen kompletterats med förslag om att före all strandnära påverkan eller exploatering, ska inventering av hänggräs ske i samråd med Länsstyrelsen. Planen föreslår åtgärder för att skydda hänggräs, även utanför Natura 2000-området. Därför bedöms planens genomförande ha en positiv påverkan för Hänggräs.

Rödlistade arter:

En eventuell planläggning av LIS-området ska också föregås av noggrannare utredningar av eventuella rödlistade arter inom och i nära anslutning till LIS-området. Det har påträffats ett fåtal rödlistade arter ute på udden i Törefors och i Töre Hamn, enligt artportalen. Det finns inga kända rödlistade arter inom det utpekade LIS-området men eftersom att det påträffats i närheten ska nedanstående arter inventeras innan en planläggning sker. Det rör sig om följande arter som påträffats i närområdet av Törefors;

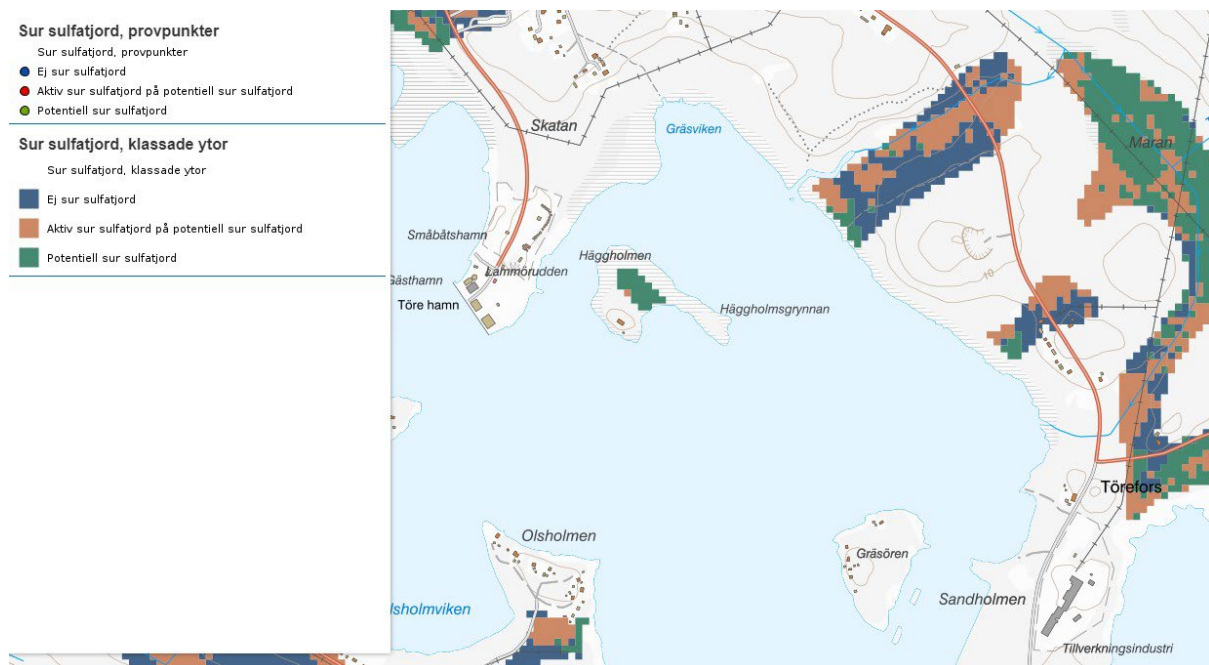

Sommargylling "starkt hotad" - Törefors
Lappuggla "sårbar" - Törefors
Årta "starkt hotad" - Töre Hamn
Havsörn "nära hotad" - Töre Hamn
Grönsångare "nära hotad" - Töre Hamn
Stare "sårbar" - Töre Hamn
Svart rödstjärt "nära hotad" - Töre Hamn
Rödstrupig piplärka "sårbar" - Töre Hamn
Rosenfink "nära hotad" - Töre Hamn

Planens genomförande bedöms inte påverka rödlistade arter negativt eftersom att planen föreslår att en eventuell planläggning av LIS-området ska föregås av en utredning för att säkerställa att ovanstående rödlistade arter inte påverkas negativt. Om utredningen visar att en exploatering inom LIS-området kan påtagligt skada en rödlistad art negativt så är det inte möjligt att genomföra exploateringen.

Sur sulfatjord:

Enligt SGU's kartvisare "sur sulfatjord" kan det finnas sur sulfatjord inom det utpekade LIS-området, se karta på nästa sida. Om en sådan jord kommer i kontakt med syre och oxiderar kan pH sjunka drastiskt och den kallas då för aktiv sur sulfatjord. Höga metallkoncentrationer och lågt pH kan då i vissa situationer leda till fiskdöd. Planens genomförande bedöms förbättra förutsättningarna i området eftersom att planen föreslår en utredning och åtgärd inför en planläggning av området. Om sura sulfatjordar förekommer är en möjlig åtgärd reglerad dränering. Alternativt kan byggrätten begränsas eller lämnas orörda inom områden med sur sulfatjord.

Strandskydd

Vid planläggning av strandnära lägen ska områdena utformas så att tillgängligheten för allmänheten ökar. Det kan bidra till en förbättring för det rörliga friluftslivet. Det ställer däremot krav på att tomternas och bebyggelsens placering anpassas så att de inte har en avhållande effekt och att hemfridszonen inte kommer för nära inpå strandområdet. LIS-området är placerat ca. 30 meter från strandlinjen vilket bedöms vara ett rimligt

avstånd eftersom att LIS-området är på en höjd. Planens genomförande ställer också krav på inventering av eventuellt höga naturvärden inför en planläggning eller enstaka bygglov, inom LIS-området, för att säkerställa att inga åtgärder genomförs som kan påverka höga naturvärden negativt. Inom utvecklingsområdet i Töre Hamn föreslås att en strandpromenad anordnas för att öka tillgängligheten för allmänheten i området, vilket har en positiv påverkan för det rörliga friluftslivet.

Rennäring

Riksintresset för rennäring syftar till att säkerställa att näringen har tillgång till områden som är grundläggande för varaktig renskötsel samt platser och funktioner som behövs för nödvändiga förflyttningar. Rennäringen i Kalix kommun bedrivs av samebyarna Kalix i väster och Liehittjäja i öster.

Ny bebyggelse och den aktivitet som följer, särskilt under byggtid, kan innebära påverkan på rennäringen då risken för lokal störning ökar. Det innebär att ny bebyggelse inom riksintresset för rennäring alltid bör antas medföra ett försvårande för näringen. För att minimera påverkan bör dialog med samebyarna alltid ske inför planläggning och bygglov för ny bebyggelse som sammanfaller med riksintresset. Även områden utanför riksintresset

Ett sätt att tillgodose riksintresse för rennäring har varit att lokalisera LIS-området till en plats som redan är bebyggd. LIS-området sammanfaller inte med riksintresset för rennäringen.

Planen föreslår att ny bebyggelse inom riksintresse för rennäring ska ske på ett sätt som minimerar påverkan och inte äventyrar bedrivandet av näringen. Planen föreslår vidare att bebyggelse inom "renens viktiga områden" och "strategiska platser", som är utpekade av sametinget ska undvikas så långt som det är möjligt.

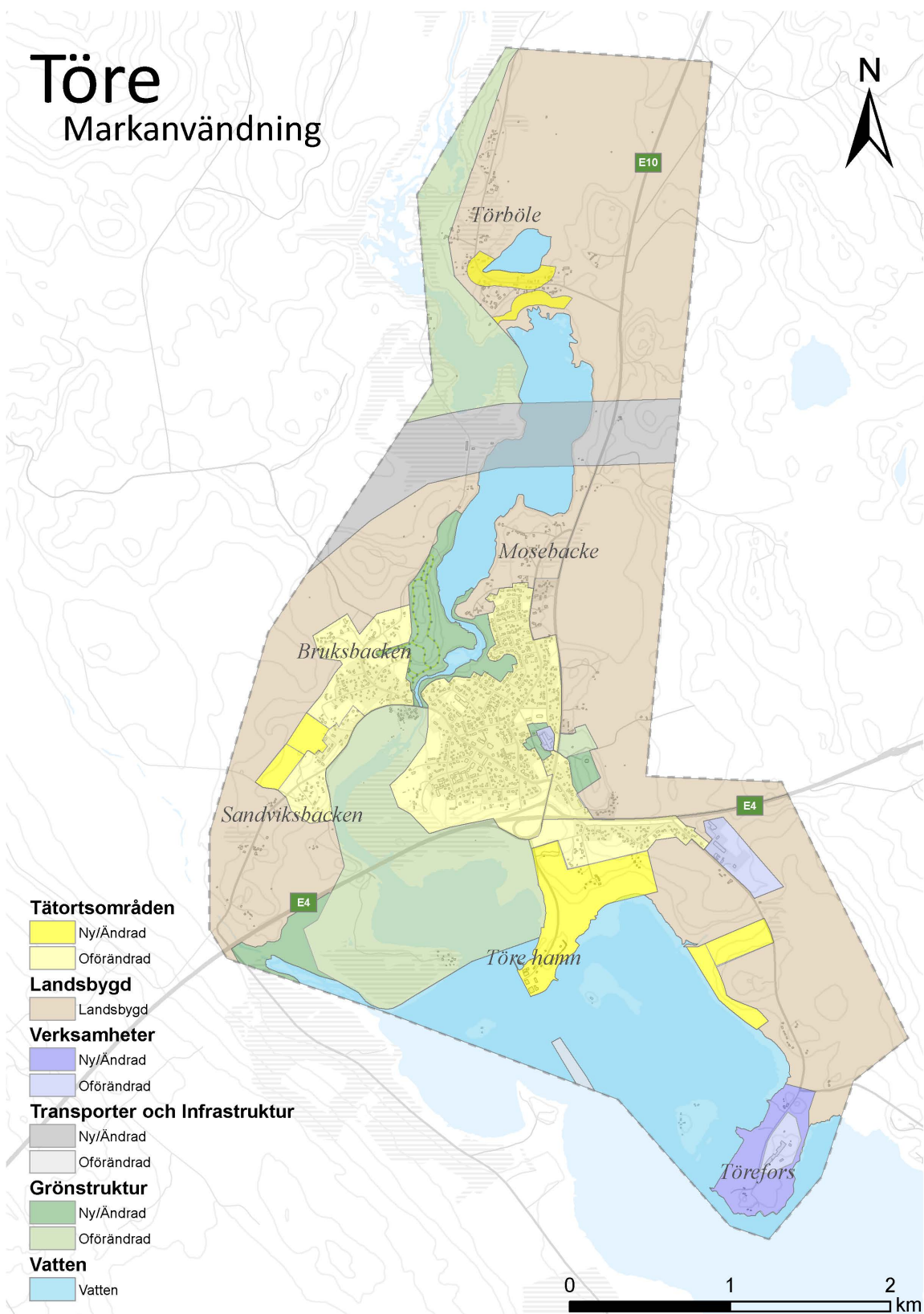
Planens genomförande bedöms inte äventyra bedrivandet av rennäringen i och med att påverkan på rennäringen bedöms måttlig då exploateringen och utvecklingen koncentreras till ett begränsat antal platser. Platserna är i huvudsak belägna nära befintlig bebyggelse.

Människors hälsa – Buller och luftkvalitet

Buller kan komma att öka om planen genomförs med att ett utökat industriområde i Törefors. Det gäller då buller både från verksamheter i området men också buller från en ökning av tunga fordon längs Töreforsvägen. Vad gäller buller eftersträvas att uppnå de rekommenderade bullerriktvärdena. Kan dessa inte uppnås genom att ett visst avstånd uppfylls, kan byggnadstekniska åtgärder vidtas.

Planens förslag att utveckla Törefors till ett nytt industriområde innebär att framtida industrier lokaliseras relativt långt från bostadsbebyggelser. I utkanten av förslaget industriområde föreslås ett grönområde vilket kan skapa både ett visuellt skydd, men även ha en bullerskyddande effekt. Planen bedöms därmed inte påverka människors hälsa negativt avseende buller.

Frisk luft och giftfri miljö är två av de totalt 16 nationella miljökvalitetsmålen. För att säkerställa god luftkvalitet ska verksamheter som kan bidra till att sprida gifter prövas enligt både plan- och bygglagen samt miljöbalken. Befintliga förorenade områden ska inte tas i bruk för känslig markanvändning innan en sanering utförts. På så sätt påverkas människors hälsa inte negativt av planens genomförande. Eftersom att planen föreslår sanering av de förorenade områdena så ger det en positiv påverkan för människors hälsa. Den trafik som kan komma att öka längs med Töreforsvägen bedöms inte innebära en så stor ökning att den påverkar luftkvaliteten negativt.

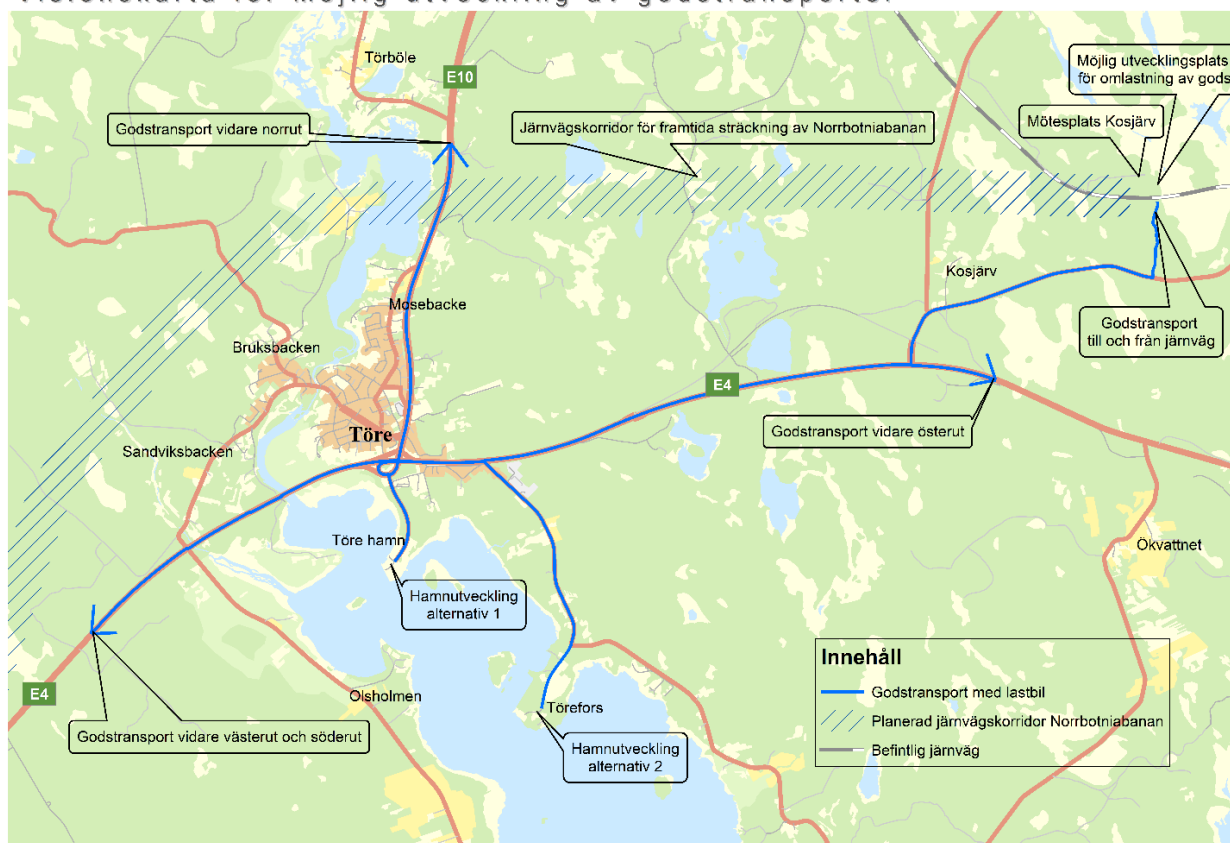
Överväganden av alternativ och lokalisering

Industriområde

I dialogmötena som hölls med medborgare framkom ett flertal synpunkter om att möjliggöra för fler industriområden i Töre. Med tanke på att det finns en efterfrågan av industritomter i Töre så anses det relevant att peka ut ett nytt industriområde i utvecklingsplanen.

Det viktigaste kriteriet i valet av lämpliga områden för industri var långsiktig hållbarhet med fokus på hållbara godstransporter. Trafikverket har fått i uppdrag av regeringen att inventera vilka åtgärder som Trafikverket kan vidta som skapar förutsättningar för fler godstransporter på järnväg och med fartyg. Inrikes sjöfart och närsjöfart har potential att på sikt avlasta väginfrastrukturen, minska andelen kortväga lastbilstransporter och därmed minska trängseln på vägarna och utsläppen av klimat och luftföroreningar. Kommunen bedömer att Törefors har ett strategiskt läge i Norrbotten och bedöms därför ha stor potential att utvecklas för att hantera godstransporter inom sjöfart i framtiden. Kommunen har tagit fram en vision för möjlig utveckling av godstransporter, se kartillustration nedan. Kartillustrationen visar godstransporternas möjliga distribution och vidare transport om en hamn skulle utvecklas i Törefors. I Töre identifierades två områden med möjlighet att utveckla godstransport för sjöfart; Töre Hamn och Törefors. Se karta nedan:

Visionskarta för möjlig utveckling av godstransporter

Vid avvägningen av de båda alternativen så var slutsatsen att Törefors är mer lämpligt för industriutveckling och Töre Hamn är mer lämpligt för utveckling av turism och bebyggelse.

I Törefors bedrevs tidigare en storskalig industri. På grund av det är marken i Törefors är förorenad och har inventerats och klassas med riskklass 2, stor risk för människors hälsa och miljö. För att peka ut området som lämpligt för fritidshus eller för att utveckla den nuvarande badplatsen krävs därför ett stort arbete med sanering i hela området. En utveckling av industri skulle kräva mindre omfattande saneringsåtgärder än vid en utveckling av bostads- eller fritidshusbebyggelse. Marken i Törefors ägs också av kommunen. Kommunen har alltså rådighet över marken. Med stöd av detta så föreslår kommunen att området pekas ut som "ny industri".

Kustnära järnväg

Visionen om en kustnära järnväg mellan Kalix och Luleå har funnit med i kommunernas översiktliga planering i minst 30 år för att möjliggöra för persontrafik längs sträckan med möjlighet till av- och påstigning i Töre och Råneå. Detta ställningstagande har inte förändrats även om Haparandabanan är byggd / renoverad och ansluter till befintlig järnväg i Boden för vidare färd söderut eller norrut. Kommunen inser givetvis att detta inte kommer att bli aktuellt inom någon snar framtid men ändå viktigt för framtiden att behålla en järnvägskorridor från befintlig järnväg vid Kosjärv fram till kommungränsen mot Luleå, särskilt eftersom Luleå kommuns senaste förslag till ny översiktsplan och utvecklingsplan för Råneå redovisar ett framtida järnvägsstråk längs E4:an fram till kommungränsen mot Kalix. Vore mycket märkligt om Kalix kommun inte skulle redovisa en fortsättning eller koppling från kommungränsen.

Haparandabanan projekterades och byggdes i första hand för godstransporter, i synnerhet sträckan från Morjärv – Boden som i grunden är gammal (öppnades för trafik år 1902) och lämpar sig fortfarande bäst för detta ändamål. Även om sträckan rätats ut något på senare år och elektrifierats så är den fortfarande kurvig och har en profil som inte medger några högre hastigheter, vilket är en förutsättning för att ge korta restider för persontrafik.

En kustnära järnväg strax norr om E4:an med rakare sträckning som medger högre hastigheter är därför det långsiktigt bästa alternativet för persontrafik, och betydligt kortare sträcka. Omvägen via Morjärv och Boden är ca 5 mil längre. Restiderna mellan kommunerna skulle bli väsentligt kortare vilket skulle underlätta och öka förutsättningarna för ett vidare samarbete och utbyte mellan orterna.

Föreslagen järnvägskorridor (norr om Töre by) är inte exakt men bedöms som den rimligaste vilken ger flack bansträckning och ett uttryck för kommunens viljeinriktning. En MKB togs fram för denna korridor 2008 i samband med arbetet med ÖP för Kalix kommun och sträckningen fanns även med i 1992 års ÖP. En alternativ sträckning genom Töre, strax norr om väg E4 bedöms som orimligt komplicerad och kostsam, särskilt passagen vid trafikplatsen E4 /E10. Att förlägga järnvägskorridoren i en båge strax norr om Törböle bedöms ge en ofördelaktig bansträckning och en tveksam koppling mot E4an vid kommungränsen mot Luleå. För att få en någorlunda flack bansträckning i sådant läge skulle innebära att järnvägen måste passera genom Nordantillskogen över Jämtöfjärden samt någonstans mellan och Ön och Fårholmen i Vitå i Luleå kommun för vidare färd söderut strax norr om Strömsund och mot Råneå. Ett sådant alternativ skulle inte innebära god hushållning av naturresurser då ytterligare barriärer i naturen hindrar vilt och rörligt friluftsliv samt försvårar för skogsbruket. Bättre att hålla sig till befintlig transportkorridor (E4an). Ytterligare nordlig sträckning bedöms helt orimlig då Haparandabanan (Kosjärv- Morjärv- Boden) redan finns.

Om en järnvägsutredning genomförs i framtiden kommer möjligtvis fler sträckningar studeras. Trafikverket äger frågan.

Ny bebyggelse

Användningsområdet i Töre Hamn är många. Det finns camping, båthamn, ubåtsmuseum och en nedlagd industriverksamhet. Töre Hamn är välbesökt bland turister, bland annat på grund av att det är Bottenvikens nordligaste punkt. I Töre Hamn finns också förorenad mark, dock en lägre klass än vid Törefors. Innan några andra åtgärder kan ske i området så behöver dock marken saneras. På grund av att området redan är exploaterat med camping, ubåtsmuseum och småbåtshamn samt det fördelaktiga läget intill E4 och med närhet till Töre tätort så föreslår kommunen att området pekas ut som "Utvecklingsområde turism/bebyggelse". För att området ska utvecklas med mer sammanhållande användningsområden är förslaget att prioritera turism och turismanläggningar samt bebyggelse av nya bostäder.

Det kan diskuteras om vad exploatering av förorenad mark innebär både ur ett ekonomiskt- och ett miljömässigt perspektiv, om det är försvarbart att använda jungfrulig mark för bebyggelse, istället för att använda redan exploaterade områden som ofta lämpar sig bättre för denna typ av markanvändning.

Nytt bebyggelseområde

Det ena området som pekas ut som ny bebyggelse vid Bruksbacken, det närmast befintlig bebyggelse, omfattas redan av en detaljplan. Detaljplanen medger ny bebyggelse av bostäder. Ett övervägande om att peka ut ny bebyggelse i området norr om Mosebacke har gjorts, men eftersom att en stor del av området ligger utanför detaljplan samt omfattas av strandskydd så ansågs Bruksbacken mer lämplig.

Sociala och ekonomiska konsekvenser

Avsikten är att planen ska medverka till goda sociala effekter i form av ökad befolkning, utökade boendemöjligheter, bättre folkhälsa, ökad tillgänglighet, färre barriäreffekter och tidig konfliktlösning kring markanvändning. Det är också en önskan att planen ska medverka till en positiv ekonomisk utveckling, med ökad handel och bättre samhällsekonomi som följd.

Fler mötesplatser kan bidra till ett större folkliv i centrala Töre där möten mellan människor stimuleras, vilket på sikt bedöms leda till positiv social utveckling. I och med att planen föreslår förtätning i centrala Töre kan flera tomma tomter bebyggas, vilket ökar den övergripande exploateringsgraden i tätorten. Detta kan bidra till ökad trygghet då större öde ytor, som kan upplevas som otrygga på kvällar, kan bebyggas.

Ett utpekande av rekreations- och grönområden bidrar till att befintlig tätortsnära

natur bevaras och kan utvecklas som ytor för rekreation som kan nyttjas av allmänheten. Nära belägna och väl utvecklade rekreationsområden bidrar till en god folkhälsa, med positiva följder för den enskilda men även för samhället och samhällsekonomin. Ett väl sammanhängande och säkert gång- och cykelvägnät har också positiva effekter för folkhälsan. Det kan möjligtvis också bidra till minskad privatbilism med positiva miljöeffekter som följd, lokala som globala.

Genomförandet av planen innebär kostnader för privata fastighetsägare, kommunen, statliga myndigheter och regionen. Det gäller investeringar i nya gator, gång- och cykelvägar och utökad samhällsservice avseende social och teknisk försörjning. För privata investerare handlar det om nybyggnationer och underhåll av det befintliga byggnadsbeståndet samt utbyggnad av lokalgator och avloppsanläggningar. En ökad befolkning skapar ett större skatteunderlag samtidigt som det innebär en ökad belastning på den offentliga servicen.

Sammanfattning

Utvecklingsplanens syfte är att skapa långsiktigt hållbara förutsättningar genom att föreslå riktlinjer för Töres utveckling med fokus på att stärka Töres positiva kvaliteter som bostadsort, arbetsort och besöksort. Miljökonsekvensbeskrivningen konstaterar att den betydande miljöpåverkan som planen kan anses ge upphov till blir marginell sett till helheten. Förslaget innebär att Töre utvecklas med ny bebyggelse som planeras i anslutning till redan befintlig infrastruktur. Rekreations- och grönområden pekas ut och även utökade verksamhetsområden planeras.

Planen föreslår att skydda kulturmiljön genom att anpassa ny bebyggelse, i de centrala delarna, till befintlig bebyggelse och kulturmiljön. Vidare föreslås att kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer ska skyddas i detaljplan och att bevarandevärdena ska tillgängliggöras digitalt för att underlätta vid bygglovshantering.

De områdena som kommer att förändras mest om planen genomförs är Törefors med utökade verksamhetsområden, Töre Hamn utvecklas med turism och boendemiljöer, Töre centrum och OKQ8 området föreslås utökas.

Sammantaget bedöms förslaget kombinera miljömässiga, sociala och ekonomiska faktorer på ett sådant sätt att en hållbar utveckling kan uppnås.